

виконання закріплених в мандаті правил або включення їх у відповідні міжнародні угоди. Що стосується мандатів, прийнятих Генеральною Асамблеєю, то їх обов'язкова юридична сила базується виключно на визнанні їх нормативного характеру шляхом виконання або включення в міжнародні угоди. У випадку заперечення одним із постійних членів Ради Безпеки або значної групи держав рекомендації Генеральної Асамблеї не отримують нормативного значення.

Використані джерела:

1. *Bedjoui M.* The New World Order and Security Council. Testing the Legality its Act. – Dodrecht, Boston, London, 1994. – 238 p.
2. *Бруз В. С.* ООН і врегулювання міжнародних конфліктів. – К., 1995. – С. 62-63.
3. *Лукашук И. И.* Нормы международного права. – М., 1997. – С. 181.
4. *Моравецкий В.* Функции международной организации. – М., 1976. – С. 239-245.
5. Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН 377 (V) от 3 ноября 1950г.
6. *Тункин Г. И.* Теория международного права. – М., 1970.
7. *Семенов В. С.* Вооруженные силы ООН. – М., 1976. – 193 с.
8. *Федоров В. Н.* ООН и проблемы войны и мира. – М., 1988. – 171 с.
9. *Шкунаев В. Г.* Организация Объединенных Наций в современном мире. – М., 1976. – 204 с.

Болгов О. Е. *Юридическая природа мандата ООН на проведение операций по поддержанию мира.*

В статье рассматривается правовая природа резолюций Совета Безопасности ООН, в которых идет речь о проведении операций по поддержанию мира. Рассматривается также правовая природа резолюций Генеральной Ассамблеи ООН по этим вопросам.

Ключевые слова: Генеральная Ассамблея ООН, Совет Безопасности ООН, Устав ООН.

Bolgov O. E. *Legal nature mandate of UNO on leadthrough of operations from support of the peace.*

In the article examined legal nature of resolutions of Security of UNO in which speech goes about the leadthrough of operations from support of the Security Council. Examined also and legal nature of resolutions of General Assembly of UNO on these questions.

Keywords: General Assembly of UNO, Security of UNO Council, UN Charter.

Кушинська Л. А.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ПРОБЛЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ В СВІТЛІ МІЖНАРОДНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Стаття присвячена проблемі співвідношення міжнародних документів та національного законодавства України.

Ключові слова: головні стандарти прав, права дитини, конвенція, внутрішнє законодавство.

Україна, будучи членом багатьох впливових міжнародних організацій, за останні десять років ратифікувала низку конвенцій, що конкретизують права дитини та пропонують механізм їх реалізації. Головуючи у Комітеті міністрів Ради Європи, що

тривало з травня по листопад минулого року, наша держава, згідно встановленої традиції, обрала три основних пріоритети головування: захист прав дітей, права людини та верховенство права у контексті демократії і стабільності в Європі, а також зміцнення та розвиток місцевої демократії [1]. Першим пріоритетом було визначено саме захист прав дітей, виходячи з необхідності привернення особливої уваги до цієї сфери діяльності Ради Європи та з огляду на невідкладний характер проблем, які вона вирішує [2].

Закон України “Загальнодержавна програма “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на період до 2016 року”, що діє з 2009 року як загальна програма метою якої є забезпечення оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей в Україні відповідно до вимог Конвенції ООН про права дитини та розпорядження Кабінет Міністрів № 329-р від 31 травня 2012 р. передбачають, окрім іншого, приведення законодавчих актів України у відповідність із міжнародними нормами, які впливають із відповідних міжнародних договорів щодо захисту прав та розвитку дитини [3].

Міжнародний стандарт прав дитини, визначений в Конвенції про права дитини і конкретизований низкою міжнародних документів, на сьогоднішній день лишається проблемою національного законодавства України з багатьох причин. По-перше, імплементація конвенційних положень відбувається повільно, або ж зовсім не відбувається. По-друге, на рівні національного законодавства не завжди спостерігається відповідність норм чинного законодавства індивідуальним віковим та психологічним особливостям дітей. По-третє, незрозумілим є поняття “вищі інтереси дитини”, що також дає поле для суддівської правотворчості. І останнє – конвенційні норми є “сплячими” в контексті вітчизняної правозастосовчої практики. Розглянемо ці пункти детальніше.

Перший – повільна імплементація конвенційних положень. В Українському законодавстві не достатньо вирішені питання майнових прав дитини, прописаних у Конвенції про права дитини (ст. 27). Ратифікуючи Конвенцію про здійснення прав дітей, у переліку справ, на які поширюється дія документу при судовому розгляді, наша держава визначила питання, що стосуються управління майном дитини. Верховна Рада України на початку поточного року ухвалила в цілому Закон “Про внесення змін до деяких законів України” щодо захисту майнових прав дітей, що передбачає внесення змін до Сімейного кодексу і Закону “Про нотаріат” [4]. Закон ще не набрав чинності. Нині Сімейний та Цивільний кодекси не визначають порядку управління майном дитини, щоправда, Цивільний кодекс, містить перелік правочинів, які опікун має право вчиняти від імені підопічного на власний розсуд, від імені підопічного, але з дозволу органу опіки та піклування, а також тих, які він не має права вчиняти.

Правозастосовча практика доводить, що при посвідченні договору іпотеки подекуди можливий обхід органів опіки та піклування, котрі контролюють, щоб умови проживання дитини після здійснення цього правочину не погіршилися. Але враховуючи те, що дитина юридично не є співвласником житла, і не зазначена у правовстановлюючих документах як співвласник, у разі накладенні арешту на нерухоме майно або ж при його конфіскації, права дитини не враховуються. Для

винесення судом позитивного рішення на користь дитини недостатньо правової аргументації.

Друга проблема стосується невідповідності норм чинного законодавства індивідуальним віковим та психологічним особливостям дітей. Цивільний Процесуальний кодекс України у ст. 27-1 “Забезпечення захисту прав малолітніх або неповнолітніх осіб під час розгляду справи”, визначає процесуальні права дитини з урахуванням її думки та для її найвищих інтересів. Суд має упевнитися в тому, що дитина отримала всю відповідну інформацію, у відповідних випадках проконсультувати дитину безпосередньо або через відповідні служби у справах дітей, якщо це явно не суперечить найвищим інтересам дитини, надати можливість дитині висловити свою думку, і головне приділити належну увагу цій думці [5]. На практиці неповнолітню або малолітню особу, якщо за віком така усвідомлює свої дії, викликають разом з батьками (законними представниками) до суду та заслуховують її у залі судового засідання. Отже, не існує окремої процедури співбесіди з дитиною, думка якої, виходячи з статей Конвенції, може бути вирішальною.

По-третє, незрозумілим є поняття “вищі інтереси дитини”, що також дає поле для суддівської правотворчості. Це стосується, зокрема, питання доступу до дитини та контакту з дитиною, прописаних у Європейській конвенції про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми 1980 року та Конвенції про контакт з дітьми **2003 року**. Виходячи з статей Сімейного кодексу, що визнає “рівні права батьків на виховання дитини”, національне законодавство враховує не всі варіанти можливого тлумачення такої “рівності”. На практиці це виливається в банальне викрадення дитини з дитсадка або школи одним з батьків, котрий апелюючи до свого права на рівний доступ до дитини, не несе відповідальності перед іншим з батьків, навіть при наявності судового рішення про режим проживання дитини після розлучення.

І врешті, на наш погляд, найбільша проблема полягає в тому, що конвенційні норми є “сплячими” в контексті вітчизняної судової практики. Практикуючі юристи, що спеціалізуються на питаннях сімейного права, в більшості випадків не здогадуються про існування Конвенції про здійснення прав дитини, Конвенції про аліментарні зобов’язання, Конвенції про всиновлення, Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей та інших документів, котрі, будучи внутрішнім законодавством, конкретизують правове регулювання численних ситуацій, не охоплених Сімейним кодексом та ЗУ Про охорону дитинства. Така правова необізнаність має вражаючі наслідки – питання викрадення дітей один з батьків та неспроможність врегулювати кожен конкретну ситуацію набули в Україні загрозливого масштабу.

На низьку активність громадян України щодо реалізації прав своїх дітей у справах міжнародного характеру звернув увагу Міністр юстиції О. В. Лаврінович, говорячи про практичне застосування Конвенції про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей, котра вже майже чотири роки як набула чинності в Україні. Міністр вертає увагу, що за весь цей час лише один громадянин України скористався можливостями документу [6].

Відтак, сфера реалізації прав дитини, як майнових, так і особистих немайнових чекає на подальше вдосконалення на рівні національного законодавства України.

Використані джерела:

1. Пріоритети українського головування у Комітеті міністрів Ради Європи. Режим доступу: <http://www.coeukraine2011.mfa.gov.ua/pr-oriteti-ukra-nskogo-golovuvannya-u-kom-tet-m-n-str-v-radi>
2. Пріоритети українського головування у Комітеті міністрів Ради Європи. Режим доступу: <http://www.coeukraine2011.mfa.gov.ua/pr-oriteti-ukra-nskogo-golovuvannya-u-kom-tet-m-n-str-v-radi-vgori>
3. Про затвердження плану заходів з виконання у 2012 році Загальнодержавної програми “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2016 року // Кабінет Міністрів України, розпорядження №329-р від 31 травня 2012. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/329-2012-%D1%80>
4. Ухвалено закон щодо захису майнових прав дітей// УНІАН. Режим доступу: <http://health.unian.net/ukr/detail/228562>
5. Захист прав дітей в Україні з урахуванням міжнародних договорів з питань сімейного права. – Коментарі фахівців. – Архів 2009 р. Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/19188>
6. Міністерство Юстиції України. Новини міністерства. Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/38674>

Кушинская Л. А. Проблема реализации прав ребенка в Украине в свете международных обязательств.

Статья посвящена проблеме соотношения международных документов и национального законодательства.

Ключевые слова: основные стандарты прав, права ребенка, конвенция, внутреннее законодательство

Kushynska L. A. The problem of children's rights in Ukraine in light of international obligations.

The article is devoted to the ratio of international instruments and national legislation of Ukraine.

Keywords: the main standards of the rights, the rights of the child, the convention, the national legislation.

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ НАУКИ

Шимон С. І.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВИДИ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

В праці розглядається сутність майнових прав інтелектуальної власності та формується система таких прав, серед яких виділено, зокрема, такі, що здатні виступати об'єктами цивільних правовідносин.

Ключові слова: права інтелектуальної власності, майнові права, об'єкти цивільних правовідносин.